

MINNESANTECKNINGAR

DIALOGMÖTE SAMRÅDSGRUPPEN AVFALL OCH MILJÖSAMVERKAN VÄSTERBOTTEN

24 oktober 2012, Ryttmästaren, Stadshuset, Umeå

1. Inger Olofsson och Veronica Tengman hälsar välkommen till dagens dialogmöte. Inger nämner att senaste gången miljöförvaltningarna och avfallssamverkan träffades var 2008. Dialoger som man haft vid tidigare möten har bl.a. handlat om nedskräpning, hantering av stubbar och förorenat trä, lokala föreskrifter, dispenser, karakteriseringar, producentansvar för tidningar och förpackningar, slamlaguner m.m.
2. Lisa Redin presenterar Miljösamverkan Västerbotten, ett 3-årigt projekt, med syftet att öka samsynen mellan länets miljöförvaltningar och att öka kunskapen om miljöfrågor hos verksamhetsutövare. Miljösamverkan har en webbplats där nyheter inom miljö/miljöbalken som är relevanta tillsynsmyndigheter och verksamhetsutövare i Västerbotten förmedlas. På webbplatsen finns också ett kalendarium och en del korta faktatexter för både verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheter. Lisa introducerar Miljösamverkans delprojekt "inventering av nedlagda deponier" som kommer att genomföras under 2012 och 2013. Miljöförvaltningarna kommer att träffas igen i slutet på november och efter det kommer miljöförvaltningarna skicka brev till de tekniska kontoren och be dem lämna in förslag på en tidsplan för inventering av kommunala deponier. Länsstyrelsen kan bistå med kompetens och information i projektet och kommer att ta fram blanketter för resp. objekt som ska inventeras. Projektet kommer att pågå under hela 2013 (se ppt).
3. Johanna Melin och Linnéa Melin presenterar MIFO-metoden, länsstyrelsens arbete med inventering av förorenade områden samt det stöd de skulle kunna utgöra i miljösamverkansprojektet "Inventering av nedlagda deponier". I Västerbotten har ca 2500 förorenade områden identifierats. Av dessa har ca 500 inventerats och riskklassats enligt MIFO-metoden. Länsstyrelsen uppskattar antalet nedlagda deponier till ca 300 varav ca 70 är inventerade och riskklassade, bl.a. i Umeå och Skellefteå kommun. Den kartläggning som gjordes av kommunerna 1985 kommer att fungera som ett underlag inför den kommande inventeringen. Anledningen till att projektet bör genomföras under 2013 är att länsstyrelsens resurser för att bistå som stöd vad gäller inventering av nedlagda deponier endast räcker t o m 2013.

Inger informerade att många kommuner har i sina avfallsplaner sagt att innan 2015 ska deponierna vara inventerade. Det nationella miljö kvalitetsmålet har dock 2013 som målfår för när alla förorenade områden i Sverige ska vara inventerade.

I arbetet med att inventera förorenade områden har Länsstyrelsen fyra utgångspunkter:

1. Miljö- och hälsorisker ska bedömas i ett kort och ett långt perspektiv
2. Grund- och ytvatten är naturresurser som i princip alltid är skyddsvärda
3. Spridning av föroreningar ska inte förändra grund- eller ytvatten

4. Sediment och vattenmiljöer bör i princip alltid skyddas

På en fråga om hur man ska hantera icke kommunala deponier svara Lst att man vill få information om dessa. Saknas verksamhetsutövare kan det bli fråga om att Lst/staten får bekosta inventering resp. ev. framtida åtgärder.

MIFO-metoden handlar om att alla inventerade områden ska inventeras och sedan riskklassas i klass 1-4. Efter att verksamhetsutövarna har lämnat förslag på riskklass kommer tillsynsmyndigheten att fastställa denna. En fråga handlar om undran om detta kommer att göras på samma sätt i alla kommuner. Granskning av inventeringar och fastställelse av riskklass kommer att diskuteras av de miljöförvaltningar som väljer att delta i miljösamverkansprojektet. Även bedömningsgrunder kommer att jämföras så att det blir en samsyn mellan tillsynsmyndigheterna.

Ytterligare en fråga handlade om vilka deponier man börja med att inventera. Förslagsvis dem som ligger nära skyddsvärda områden etc. Länsstyrelsen kan med kunskap om man som verksamhetsutövare har funderingar kring prioritering när det gäller inventeringen.

Länsstyrelsen hänvisar också till Naturvårdsverkets vägledningsmaterial vad gäller inventering av nedlagda deponier (se ppt).

4. Jonas Fagerman, Umeå kommun, berättar om inventeringen av nedlagda deponier som han genomförde åt Umeå kommun 2004. Jonas berättar att han vid inventeringen utgick ifrån "Föreningarnas farlighet", "Föreningarnas spridningsförutsättningar", "Omgivningens känslighet och skyddsvärde" samt en "Samlad riskbedömning. Jonas poängterar att synintrycket är viktigt vid dessa inventeringar. Han nämner också att ofta är gamla deponier bra täckta ovanpå men att de kan vara "öppna" längs sidorna. Jonas tar upp problematiken kring nedlagda deponier i grusgropar, där spridningsförutsättningarna ofta är (för) goda. Jonas och Umeå kommuns erfarenhet ang. riskklassningar är att många nedlagda deponier hamnar i riskklass 2 eller 3.

En fråga handlar om hur man ska göra i kommunerna – ska man anlita en gemensam resurs för inventering. Frågan kommer att diskuteras på SGA-möte 25 okt.

En annan fråga handlar om vilken information som finns i de tidigare kartläggningar av deponier som kommunerna har gjort. Några kommuner säger att en komplettering är gjord under 90-talet. Länsstyrelsen får i uppgift att höra efter med Britt-Lis Jacobsson.

5. Ulrika Olofsson från Umeva presenterar olika möjligheter att hantera slam och lyfter frågan "kan slam vara en resurs?". Ulrika berättar att det saknas riktlinjer för hur slam ska hanteras, men vill man sprida det på jordbruksmark behöver slammet vara Revaq-certifierat. Ulrika nämner att UMEVA är inne i en fas då man funderar på avsättning av slammet i framtiden. I dagsläget behövs slam för sluttäckning på Dåva deponi, men om några år kommer det behovet att vara tillgodosett. Möjligheterna för framtiden är många. Hon nämner också att de näringsämnen man är intresserad av i slammet är fosfor, kväve, kalium och svavel. Däremot vill man undvika tungmetaller såsom kadmium. Om slammet ska bli certifierat av Revaq får det högst innehålla 33 mg kadmium/kg fosfor initialt och sedan ska man sträva ner

mot 17 mg kadmium/kg fosfor. För nå dit jobbar Umeva med ett "Uppströmsarbete", och man har bildat en projektgrupp med miljöförvaltningen. Bl. a. försöker man identifiera, och eliminera, kadmium och andra skadliga ämnen till avloppet.

En fråga handlar om hur man ser på slam i skogsbruket. Bo Leijon svarar att detta är något som avgörs från fall till fall, och att det inte råder något totalförbud.

Mikael Jonsson och Theresia Marklund från länsstyrelsen presenterar sig. Även Mikael belyser de olika alternativ som finns för att hantera slam. Han poängterar även att länsstyrelsen är öppna för olika sorters lösningar när det gäller att hantera slam.

6. Åsa Nilsson från Länsstyrelsen presenterar projektet "Skog, klimat och Miljö". Projektet är ett samverkansprojekt i Västerbotten och Norrbotten och handlar om att samla kompetens för att på sikt trygga tillgången till biomassa. Projektet handlar om att lyfta fram och utveckla produktionshögande åtgärder samt att utveckla det regionala företagandet inom detta område. Tre (3) skogsägare medverkar i projektet; Svea skog, Norra skogsägarna och Umeå kommun. Dessa har olika fokus i de delprojekt som de medverkar i. Projektet handlar också om öka acceptansen för att öka produktionen i skogen.

Bo Leijon, Skogsstyrelsen, informerar om möjligheterna att återföra aska från förbränning av biobränslen under rubriken "Aska åt skogen". Bo nämner att bottenaska kan användas, om det behandlas, för skogsodling i sådana fall då uttaget av GROT (grenar och toppar) är stort. Flygaska däremot, skulle kunna användas som vägförbättringsmaterial (ökar vägens hårdhet). Bo nämner att det är regionala skillnader idag i hur man använder aska för skogsgödning, att detta är betydligt vanligare i södra och mellersta Sverige än i norra. Han nämner också att askan inte innehåller kväve – det ämne som vanligen är tillväxtbegränsande i skog. Bo informerar vidare om de uttag av GROT som kan behöva kompenseras – i granskog om uttaget av GROT är större än 80% vid ett uttag om mer än 200m³ sk/ha. Askåterföring bör maximalt göras två (2) ggr per omloppstid så det gäller att vara medveten om var uttag av GROT sker och var man ev. tidigare har spridit aska.

De bedömningsgrunder Skogsstyrelsen använder sig av när de ska bedöma om spridning av aska är aktuellt utgår från naturvärden, kulturvärden, närhet till vatten, markens bärighet, tidigare behandling, askans kvalitet mm. Utöver miljöbalken och skogsvårdslagen så kan kulturminneslagen och strålskyddslagen styra möjligheten till att återföra aska.

7. Åsa Engman-Öhlund informerar om Uppströmskampanjen som just nu genomförs i Umeå kommun. Kampanjen utförs inom ramen för Naturvårdsverkets tillsynsprojekt med samma namn. Umeå kommun har valt att fokusera på bilbatterier i kampanjen. Man har dels informerat verksamhetsutövare, dels inspekterat. Brister vad gäller hanteringen av bilbatterier uppvisas hos de flesta verksamhetsutövarna (bensinstationer, fordonsverkstäder, butiker och även hos demonterare). Vad gäller ÅVC fungerar hanteringen av bilbatterier bra. Noterade brister vid inspektionerna är bl a oanmälda stölder, brist vad gäller dokumentation av innehav av bilbatterier, transporter som utförs utan tillstånd eller anmälan, felaktig förvaring samt otillåten försäljning. De krav MHK ställer fortsättningsvis på dem som lagrar bilbatterier är att bilbatterierna ska vara skyddade från väder och vind, att de ska vara skyddade från obehöriga och att inga vätskor ska kunna läcka ut. Vad gäller transport ska

denna utföras av ett godkänt företag. Informationsblad finns:

http://www.umea.se/download/18.4166f9b6137178df87381a6/Infoblad_Bilbatterier_version3.1.pdf

8. Inger Olofsson lyfter frågan om hantering av skrotbilar. Hur gör man i de olika kommunerna? Vilka rättigheter har man som kommun att agera? Theresia M från Länsstyrelsen nämner att Naturvårdsverket har lämnat ett förslag kring detta till regeringen men inget beslut har fattats. Det som framgår av lagstiftningen avseende producentansvaret för bilar, är att kommunerna har ett ansvar i att informera om var privatpersoner kan lämna uttjanta bilar. Alexandra L nämner om Vilhelmina kommuns informationskampanj under sommaren 2012 som har resulterat i att 250 uttjanta bilar har lämnats in till lokal bildemonterare. Detta exempel ska lyftas fram på Miljösamverkans webbplats. Frågan om en gemensam kampanj diskuteras vidare inom SGA i avvaktan på beslut från regeringen om hanteringen. Läs mer här <http://www.naturvardsverket.se/Start/Produkter-och-avfall/Avfall/Producentansvar/Bilar/Uttjanta-bilar-och-miljon/>
9. Agneta Lantto Forsgren informerar om en bullerutredning som gjorts vid en återvinningsstation (ÅVS) i Skellefteå. En boende stördes inomhus av tömningarna av återvinningscontainrarna och inkast av glas i igloos. Bullermätningar utfördes inomhus och man kunde konstatera att de uppmätta (och kompenserade-för-snövallar-som-dämpar-ljudet-) värdena låg under de gränsvärden som finns för buller inomhus varvid inga krav ställdes på åtgärder. Ärendet överklagades till Länsstyrelsen som gjorde samma bedömning som kommunen. Ärendet ska vara ytterligare överklagat.
10. Inger Olofsson informerar om remissen *Mot det hållbara samhället - resurseffektiv avfallshantering, SOU 2012:56*, <http://www.regeringen.se/content/1/c6/19/76/28/2e98efe8.pdf> . Umeå, Vännäs, Robertsfors och Storuman kommuner är remissinstanskommuner i Västerbotten. Samrådsgrupp Avfall tar upp frågan under morgondagen om man ska lämna in ett gemensamt yttrande . Inger skickar frågan vidare till MSV - ska även Miljösamverkan lämna in ett gemensamt yttrande då SOU:n till stor del även berör tillsynsmyndigheterna?
11. Inger Olofsson informerar om att SGA kommer att göra en studieresa i april eller maj 2013. MSV är välkomna att följa med! Hon återkommer med information om tidplan och studiebesöksmålen.
12. Inger Olofsson tackar för medverkan under dagen och lyfter frågan om vi ska göra om detta, dvs. hålla dialogmöten för SGA och MSV. Svaret är Ja. Inger nämner att initiativet gärna även får komma från MSV.
13. SLUT – Inger och Veronica tackas för en väl genomförd dag.

/ Lisa Redin 121024

DELTAGARE

Ulf Lorentsson – Norsjö	SGA
Agneta L Forsgren – Skellefteå	SGA
Elisabeth Johansson – UMEVA	SGA
Moa Rudsten – UMEVA	SGA
Stina Falck – UMEVA	SGA
Jörgen Aronsson – UMEVA	SGA
Inger Olofsson – Region V.	SGA
Veronica Tengman – Bjurholm	MSV/SGA
Teresia Jonsson – Vännäs	MSV
Sylvia Johansson – Robertsfors	MSV
Malin Österlund – Vännäs	MSV
Alexandra Helmersson - Vännäs	MSV (praktikant)
Jan Asplund – Malå	MSV
Åsa E Öhlund – Umeå	MSV
Guninger Fryklund – Vilhelmina	SGA
Alexandra Larsson - Vilhelmina	MSV
Ronny Norberg – Umeå	MSV
Elin Nilsson – Norsjö	MSV
Christer Nygren – Vindeln	SGA
Jan Olofsson – Vindeln	MSV
Bo Unander – Vindeln	MSV
Lisa Redin – Reg.V	MSV
Lars-Gunnar Burman – Bjurholm	SGA
Gunnar Brännström – Sorsele	SGA
Birger Glaas – Robertsfors	SGA
Anette Fagerlund – Storuman	MSV
Henrik Nygren – Skellefteå	MSV
Inger Nygren – Skellefteå	MSV
Johanna Melin –	Länsstyrelsen
Linnea Melin -	Länsstyrelsen
Jonas Fagerman –	Umeå kommun
Ulrika Olofsson -	UMEVA
Åsa Nilsson -	Länsstyrelsen
Bo Leijon -	Skogsstyrelsen
Mikael Jonsson -	Länsstyrelsen
Malin Lindgren -	Länsstyrelsen
Theresia Marklund -	Länsstyrelsen
Lena Hörnlund -	MSV
Christina Myrestam -	MSV